

אור השבת

הדלקת נרות - 19:01

מוצאי שבת - 20:00

* עפ"י זמני ת"א

"והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע"

פרשת ראה פותחת בפסוק "ראה אנוכי נותן לפניכם חיים ברכה וקללה..."

שואלים חז"ל: מדוע משה פונה לעמ"י בלשון יחיד - "ראה?" חרי קריאה זו נעשתה לכל ישראל! כפי שנאמר בחמשך הפסוק "אנוכי נותן לפניכם" ... את הברכה אשר תשמעו לשאלה זו נציג שתי תשובות:

הגאון מווילנא: משה רבנו בא ללמד כל אדם מישראל מוסר השכל חשוב בחיים - שלא יאמר היחיד: 'הואיל חרבים הולכים בדרך מסוימת אצטרף גם אני אליהם בעיניים עצומות, ואני צריך לבדוק טיבה ומחלתה של דרך זו'. לכן קוראת כאן התורה לכל יחיד: "ראה!" עליך אישית מוטלת החובה לבדוק ולבחון אם טובה או רעה הדרך שבה הולכים חרבים, ולפי תוצאת הבדיקה תבחר לך את הדרך.

"חתי"ם סופר: נא' בגמ' בקידושין: 'לעולם יראה אדם עצמו (ואת העולם כולו) כאילו חציו חייב וחציו זכאי. עשה מצווה אחת - אשריו, שזכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות. עבר עבירה אחת - אוי לו, שזכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה'. על יסוד מאמר זה מובנת לנו הקריאה המושמעת בפתח הפרשה לכל יחיד ויחיד: "ראה!" - התבונן ודע, שבכל מעשה שאתה עושה, לטוב או לרע. הנך מביא לך ולעולם כולו ברכה או חלילה קללה. יח"ר שיתרבו זכויותינו ונזכה לגאולה מהרבה!

"כל זמן שאתה רחמן (אתה מרחם על אחרים) המקום ירחם עליך".
לשון אחרת -
"כל המרחם על חבריו מרחמים עליו מן השמיים, וכל שאינו מרחם על חבריו אין מרחמים עליו מן השמיים".

ר"ב יהודה בשם רבן גמליאל -

מלאכת שוחט

הריגת יתושים וכינים: אסור להרוג זבובים ויתושים, אבל מותר להרוג כינים, כיוון שמתהווים הם מהזריעה. ואע"פ שחכמי המחקר אומרים שהכינים פרים מזכר ונקבה, אנו אין לנו אלא דברי חז"ל שאמרו שמותר להרוג כינים, מטעם שאינם פרים ורבים.

ריסוס נגד יתושים: מותר לרסס יתושים נגד יתושים, ובלבד שלא ירסס על היתושים ממש אלא באוויר. כמן כן, ישאיר גם חלון פתוח שיוכלו היתושים לצאת החוצה.

הוצאת קוץ: מותר להוציא קוץ שנתחב בבשר אפילו אם יצא דם.

שאלה בנושא צידת זבוב בשבת (הרב אברהם יוסף)

ש: "שלום לכבוד הרב הגאון! לעניין מלאכת צד - האם כשאני סוגר ארון ונכנס לתוכו זבוב אני יכול להגיד שזה 'פסיק רישיה' דלא ניחה לי' זה מותר? כי סוף סוף אני רוצה לסגור כעת את הארון ולא אכפת לי מהזבוב! תודה לכבודו".

ת: "בארון שהוא גדול לכל הדעות אין איסור צידה. השאלה מתעוררת במגירה שהיא מצומצמת וניתן בקלות לתפוס את הזבוב, ובזה המגן אברהם אוסר, ומרן אבי מורנו הראש"ל (הרב עובדיה יוסף) שליט"א התיר.

מתוך
י"קט י"ס

פינת ההלכה

מלאכת צד

עוד שבע מלאכות בבניית המשכן: מכיוון שציוותה התורה לכסות את המשכן בעורות אילים, לכך היו צריכים לצוד, לשחוט ולעשות את כל ההכנות הדרושות, כדי שיהיה אפשר למלאות את ציווי התורה בכיסוי המשכן. ולצורך זה היו שמונה מלאכות, והם: צידה, שחיטה, הפשטת העור, שרטוט, ממחק, מחתך. וכבר התבאר לעיל בקצרה כל מלאכה ומלאכה.

האיסור מן התורה: הצד בשבת בעלי חיים שיש דרך לצודם כגון הצבי, הרי הוא עובר מן התורה על מלאכת 'צד'. אבל הצד בעלי חיים שאין דרך לצודם כגון הזבובים והיתושים, הרי הוא עובר איסור מדברי חכמים.

קופסה עם זבובים: קופסה שיש בה זבובים, מותר לסוגרה לבל יפריעו לו. ובני אשכנז מחמירים בזה. ומכל מקום אם יש בקופסה דבורים אין לסוגרה.

זכות לימוד ההלכות להצלחת עם ישראל,
לאחדות בתוכנו וסניעתא דשמיא בריבוי אהבת חינו,
ביטול גזרות רעות ורפואה לכל חולי עמו ישראל.

פתח תפסת את ידיך לאחריך

בשלושה דברים גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה:

- (1) צדקה - בממונו של אדם, גמילות חסדים - בין בגופו (כגון- מספיד למת, נושא וקבורו, משמח חתן וכלה, מלווה את חברו בדרך וכדו') בין בממונו (מלווה לו מעות, משאילו כלים וכדו').
- (2) צדקה - לעניים, גמילות חסדים - בין לעניים בין לעשירים.
- (3) צדקה - לחיים, גמילות חסדים - בין לחיים ובין למתים.

אמרו על בנימים הצדיק שהיה ממונה על הקופה של הצדקה, היה מופקד על חלוקת כספי צדקה לעניים.

פעם אחת באה אליו אישה בשני בצורת (בשנים של עצירת גשמים, שגרמה למחסור במזון). אמרה לו: "רבי! פרנסני (מקופת הצדקה)!" אמר לה: "העבודה! (לשון שבועה בעבודת בית המקדש) שאין בקופה של צדקה כלום (לא נותר ממון בקופה בשביל העניים)!" אמרה לו: "רבי! אם אין אתה מפרנסני- הרי אישה ושבעת בניה מתים!" עמד בנימין הצדיק ופרנסה משלו (מכספו ומרכושו).

זכות הלימוד בעלון לרפואת; הרב דוד בן סעדיה, שולמית בת חממה יונה, דורית בת גאולה, דינה בת דיאמונה, פיבי בת חמר, הוסה בת חמר, מול בת כוכבה, ברכה בת חביבה, שקד חיה בת אסנת, אורן בן אביגיל.

זכות הלימוד בעלון להצלחת גל בן דינה טייב ובני ביתו

הרב קוק זצ"ל מסביר כך: השמיעה היא הלימוד. לפני שעושים משהו צריך ללמוד איך לעשות אותו בצורה הנכונה. לעומת זאת, **דבר שחוקק בטבע אינו מצריך שמיעה ולימוד.**

הדבורה, לדוגמה, בונה את הכוורת בתבנית הנדסית מדויקת ובמבנה חסכוני, מנצלת מקום, בלי לשמוע שיעורים בהנדסה ובארכיטקטורה. איך קורה הפלא הזה? פשוט כך חקוק בטבע של הדבורה! כך גם בעולם הרוחני.

המלאכים אינם צריכים להקשיב לפני עשייתם, משום שהקדושה שלהם היא טבעית. רק בני אדם עלולים לעוות את הטבעיות בשכלם, ולאחר מכן הם נדרשים לשוב אל טבעם האמיתי. מה שהתגלה במעמד הר סיני הוא **הטבע הפנימי של עם ישראל.** הישרות הטבעית שקיימת אצלנו בפנים, לפני החשבונות הרבים ולפני ה'חכמות' והעיוותים שמרחיקים אותנו מהאמת. **טבע בריא וצלול של קשר לתורת החיים.**

לפעמים אחרי שנפלים בחטא יש תחושה נוראית; ריחוק, כבדות, עצבות. התחושות הללו מעידות על כך שבפנים אנחנו ישרים, שהחטא אינו מתאים לאופי הפנימי שלנו. לטבע הישר הזה אנחנו חוזרים כשאנחנו פוגשים בתורה. לשם אנחנו רוצים לחזור תמיד. עם ישראל מתחיל ב'**נעשה**', מה שמעיד על הקשר הטבעי לתורה. לאחר מכן מגיע שלב הלימוד של הפרטים השונים והדרך לקיימם, שלב ה'**נשמע**'. אבל קודם כל ולפני הכל אנחנו קשורים.

הנצח נאמז שהתורה היא תינו ואוכך ימינו ונצחאנו אנו
זימימי, התורה היא מקור תינו, כמו שגז אינו יכול להיות זי'
המימי, כך אנו לא יכולים להיות זי' התורה.

פינת האמונה

נעשה ונשמע

אנו זוכים ללמוד ביחד על סוגיית 'חיי תורה',
ובעזרת ח' יתקיים בנו הכתוב: 'עץ חיים היא למחזיקים בה'
חיים נלמד שהתורה היא חיינו, ואנו קשורים אלינו בכל
נפשנו. כשאנו עושים חטאים אנחנו מרגישים רע כי באמת
אנחנו טובים ולא קשורים לחטאים אלא לתורה, מצוות
ומעשים טובים.

אנחנו חיים בעולם מחושב מאוד. צריך לתכנן דברים מראש,
לא לקחת סיכונים מיותרים. דווקא על רקע זה קצת קשה
להבין את הפזיזות של עם ישראל במתן תורה.

לקפוץ מיד ולומר '**נעשה ונשמע**'? בלי לברר במה מדובר,
מה ההשלכות של זה, מה זה מחייב. **איפה המחשבה?**

בגמרא באופן מפתיע אנחנו דווקא מוצאים התייחסות
חיובית לדבריהם של בני ישראל: "אמר רבי אלעזר באותה
שעה שהקדימו ישראל 'נעשה' ל'נשמע', יצאה בת קול
ואמרה: 'מי גילה רז זה לבני, רז שמלאכי השרת משתמשים
בו'". לא פזיזות אלא סוד!

הוא הסוד הגדול שיש במשפט הזה

הלכות לשון הרע

~נצור אלה~

בפינה זו נציג את עיקרי ההלכות כפי שמוצגות בספר "נצור לשונך" המבוסס על הספר "שמירת הלשון" של ה"חפץ חיים". בסעיפתא דשמיא, השבת נתחיל בלימוד פרק שלישי, יח"ד שנוכח להתרחק מלח"ר וע"י חיי חברה תקנים נזכר לאהבת חנם וביאת גואל צדק. אמן.

הלכות לשון הרע, פרק שלישי, סעיף ח

לשון הרע בדרך צחוק: אסור לספר לשון הרע אפילו בצחוק בלבד. התורה אוסרת בגנותו של הזולת גם אם הדברים נאמרים ללא שנאה וללא כוונה לבזות ולהשפיל.

"עיקב גער באריה וחוכיחו על שדיבר לשון הרע על נפתלי. חשיב לו אריה בחתנצלות: 'לא הייתה לי כוונה רעה, נפתלי הוא חבר טוב שלי, זו הייתה רק בדיחה'. אריה אינו צודק. הטענה שחזא 'רק מתבדח' אינה תירוץ ואין בה חיתר לדבר לשון הרע."

קביעה מולמדי ישיבת ראדין נאספה פעם בפורים בביתו של החפץ חיים זצ"ל וערכה חזנה פורימית עליזה. בין הדברים הם רמזו בבדיחות הדעת על אירוע מסיים שגרם מחלוקת גדולה בעולמה של הישיבה. החפץ חיים קם מיד, נזף בנחרצים בלשונו חרכה ואמר להם: "אפילו בפורים אדם חייב להימנע מלשון הרע."

הלכות לשון הרע, פרק שלישי, סעיף ז

לשון רע בלא להזכיר שמות: אין צורך כי תזכיר במפורש את שמו של האיש שבגנותו אתה מספר כדי שהדבר ייחשב כלשון הרע. אם השומע יכול להבין מתוך סיפור הדברים במי מדובר, הרי שעברת על אסור לשון הרע.

"אני לא רוצה להזכיר שמות, אך שמו מתחרז עם 'ישידי'".
"רק אדם אחד שאנחנו מכירים מסוגל לעשות מעשה שכזה".

הלכות לשון הרע, פרק שלישי, סעיף ז

גרימת נזק בדיבורים שאין בהם דברי גנאי: כל דיבור, אפילו אם אין בו דברי גנאי, אך בסופו של דבר עשוי לגרום להפסד כספי,

נזק גופני, עגמת נפש או כל נזק אחר - הרי הוא לשון הרע.

ר' יהודה, ר' יוסי ור' שמעון בר יוחאי ישבו ושוחחו ביניהם בעניין כיבושה של ארץ ישראל בידי הרומאים. ר' יהודה שיבח את הרומאים על הישגיהם הרבים שהביאו תועלת ורווחה לתושבים היהודיים. ר' יוסי שתק. ר' שמעון בר יוחאי טען לעומתו, כי מעשי הרומאים אינם באים מתוך מניע אנושי לעזור לתושבים, אלא כל מה שהם עושים, לתועלת עצמם ובמטרה לשרת את האינטרסים שלהם.

יהודה בן גרים שחיה נוכח בעת שיחתם, הלך בתום לב וסיפר את אשר שמע למשפחתו ולידידיו. חוסר זהירותו של יהודה בן גרים, שלא שמר סוד, גרם לכך שהגיעו הדברים לאוזני הרומאים, והם דנו את ר' שמעון בר יוחאי למוות בגין דבריו. ר' שמעון נאלץ לברוח ולהיחבא כדי להציל את נפשו.

שים לב: יהודה בן גרים לא התבקש לשמור תא דבר השיחה בסוד! גם לא הייתה לו כל כוונה לגרום רעה לר' שמעון! הוא רק סיפר את תוכן השיחה לבני משפחתו. על כל פנים, היה ברור שאם יגיעו דברי ר' שמעון לרומאים הם יענישו אותו בחומרה רבה. על כן, אסור היה ליהודה בן גרים לספר למישהו תוכנה של אותה שיחה.

הלכות לשון הרע, פרק שלישי, סעיף ח

לשון הרע בצנעה: המצניע בתוך דבריו את הלשון הרע ואינו אומר בגלוי שום מילה מזיקה או פוגעת, אלא שבכל זאת כוונתו היא שהדברים יגרמו נזק - הרי זה לשון הרע.

מלך רצה לבנות גשר גדול ולא היה לו התקציב הדרוש לכך. כדי לחסוך בכסף, הוא גזר על יהודי העיר לבנות לו את הגשר. לשם כך הוא חילק את יהודי העיר למספר קבוצות, ובכל יום הוכרחה אחת מהקבוצות ליצאת לעבודת חבניה בלא שקיבלו שכר תמורתה.

בוקר אחד החליט מר תפוחי, כי הוא מעדיף לעסוק בתורה מאשר להישמע לחוראת המלך, וחזא לא יצא לעבודה. אנשים אחדים התקנאו בו בשל כך ותכננו לפגוע בו. "הי מה הבאת היום לארוחת 'צחריים'?" קרא אחד מהם בקול רם, "תפוחים", ענה לו חברו. כאשר שמע אחד הנוגשים הממונה עליהם את המילה תפוחים, הוא נזכר במר תפוחי ושם לב שזה לא הגיע לעבודה באותו יום. מיד שלח שוטרים לביתו וציווה להביאו בעל כורחו.

זוהי דוגמה להגדרה של "לשון הרע בינענה", שמושל מר תפוחי לא הוזכר במפורש, גם חכוונה בו לא הייתה גלויה וחד משמעית, אולם הם התכוונו לחזיק לו, לכן התחבולה הערכומית לא כושנה את העובדה שדיברו "לשון הרע".

ש: ציין 2 פירושים לפסוק: "רק חזק לבלתי אכול הדם" (י"ב. כ"ג)

ת: בגמרא פסחים ט"ז יש 2 דעות: לפי רבי יהודה בגלל שהיו שטופים בתאווה לאכול דם נזקקו לחיזוק. לפי בן עזאי כדי ללמוד קל וחומר ממצוה קלה זו ולהתחזק בכל המצוות.

ש: למה מתייחס הביטוי "ועשית הטוב והישר בעיני ה' אלוקיך" (י"ב. כ"ח)

ת: הטוב = בעיני שמים, הישר = בעיני אדם.

ש: מה ההבדל בין אות למופת?

ת: אות = נס שמתרחש בגרמי שמים. מופת = מתרחש בארץ.

ש: על מה נאמר "והייתה תל-עולם?"

ת: נאמר על העיר הנידחת (י"ג. י"ז).

ש: מפני מה טמאים: א. הגמל ב. החזיר?

ת: א. גמל לא מפרס פרסה ב. חזיר לא מעלה גרה.

ש: מה מקור השם: "חזיר"?

ת: עתיד לחזור ולהיות כשר לאכילה!

שו"ת מהפרשה

ר' עזרא מלוא

ש: מאיזה פסוק לומדים את הכלל: "המורה בעבודת כוכבים ככופר בתורה כולה"?

ת: מהפסוק: "וסרתם מן הדרך...ללכת אחרי אלוהים אחרים" (י"א, כ"ח).

ש: איזה כינוי ניתן בפרשתנו לעיר שכמ?

ת: אלוני ממרא (עין רש"י י"א, ל').

ש: "וניצתם את מזבחותרם ושיברתם את מצבותם". מה ההבדל בין מזבח למצבה?

ת: מזבח בנוי מהרבה אבנים ואילו מצבה מאבן אחת בלבד!

ש: "והבאתם שמה... את תרומת ידכם" (י"ב. ו').

למה הכוונה?

ת: ביכורים.

ש: כיצד מפרש רש"י את המילים: "מנוחה ונחלה"?

ת: מנוחה = שילה. נחלה = ירושלים.

הרב נפתלי צבי יהודה ברלין- הנצי"ב חוולז'ין

"והיו עיניך רואות את מוריד"

"המעשה אירע כאשר הייתי בן שנים עשרה. ילד שובב הייתי, שובב ללא תקנה. לא רציתי ללמוד! אבי שלח אותי למלמד אחד, למלמד שני, אך אני במקום ללמוד- הייתי עושה תעלולים..."

ערב אחד, כאשר שכבתי במיטתי, הגיעו לאוזני קולות מן המטבח. 'מה נעשה עם נפתלי שלנו'- היה זה אבי זכרוננו לברכה, 'ניסינו לשלוח אותו לכל מיני מלמדים. ניסיתי ללמדו בעצמי. אך הילד- אינו רוצה ללמוד'...'הוא כל כך אוהב לגזור' אמרה אימא עליה השלום. 'אולי נעשה אותו שוליה לחייט? לפחות ילמד מלאכה מועילה, ולא יבזבז את זמנו לריק...' כאשר שמעתי דברים אלה- חשך עולמי. ללכת בגיל שנים עשרה לעבוד אצל בעל מלאכה איזה ביזיון! קפצתי ממיטתי ורצתי אל המטבח. 'אבא', פרצתי בבכי נסער, אל תשלח אותי לבעל מלאכה! אני אלמד. אני מבטיח!' ומאז באמת התחלתי ללמוד.... תארו לעצמכם מה היה קורה אילו לא פרצתי אז בבכי והייתי הולך לעבוד אצל בעל מלאכה! הייתי שומר מצוות וודאי. מתפלל שלוש פעמים ביום, שומע שיעור בין מנחה למעריב בחיי אדם ומשניות, ובערב הייתי לומד מעט גמרא.

הייתי מרוויח ביושר את פרנסתי וגם נותן צדקה בכל חודש- בעל בית הגון וטוב, מדקדק במצוות. אבל אחרי מאה ועשרים. כאשר הייתי עולה לבית דין של מעלה, היו טוענים כלפיי: 'היית חייט. באמת חייט הגון וישן, אבל יכולת להיות תלמיד חכם ולכתוב בימי חיך ספר חידושי תורה! מדוע לא הקדשת את חיך ללימוד התורה הקדושה?!'

מה הייתי עונה על הטענה הזו? ועתה, כאשר ברוך השם התחלתי ללמוד וזכיתי לכתוב את הספר "עמק השאלה" הכיצד זה לא אשמח? לכן אני עושה סעודה גדולה של הודיה, על שזכיתי ואוכל להשיב תשובה לבית דין של מעלה!"

זכותו תגן עלינו אמן.

לוי"ז שיעורים בכפר ביל"ו ב':

יום ב': שיעור משיניות- לימוד סדר מועד, שעה: 21:00. השיעור מתקיים בבית משפחת טאייב.
יום ג': שיעור בספר התנאי- מפי הרב מאיר הכהן, שעה: 21:00, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר ביל"ו ב'.
יום ה': שיעור פרשת שבוע- שניים מקרא ואחד תרגום, שעה: 20:30, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר ביל"ו ב'.
שבת קודש: שיעור רש"י כ-20 דקות לפני תפילת מנחה.

לוי"ז תפילות בשבת:

מנחה ערב שבת: 19:00
שחרית: 9:00
מנחה: 18:40
סעודה שלישית: 19:00
ערבית מוצ"ש: 19:50

לפרטים על זמני שיעורים ותפילות:
בטל: 050-3503025

הרב נפתלי צבי יהודה ברלין שכונה בפי בני דורו: ר' הירש לייב נולד בכ"ט בחשוון התקע"ז, 20 בנובמבר 1816 ונפטר בכ"ח באב התרנ"ג, 10 אוגוסט 1893) הרב ברלין ידוע בשם הנצי"ב מוולוז'ין, היה ראש ישיבת וולוז'ין ומגדולי התורה במזרח אירופה במאה ה-19.

בהגיעו לגיל 13 אביו חיתן אותו עם בתו של ר' יצחק (ראש ישיבת "עץ חיים" בוולוז'ין) ור' נפתלי צבי יהודה המשיך גם לאחר נישואיו לשקוד על לימוד התורה.

לאחר פטירת ר' יצחק התמנה חתנו הראשון לראש הישיבה והנצי"ב שימש כסגנו. בשנת התרי"ג גיסו של הנצי"ב הסתלק ובמקומו מונה הנצי"ב לראש הישיבה יחד עם ר' יוסף סולובייצ'יק אך עקב חילוקי הדעות ביניהם ר' יוסף נאלץ לעזוב והנצי"ב המשיך לכהן כראש ישיבת "עץ חיים" במשך כ-50 שנה.

בשיטת לימודו המיוחדת משך אל הישיבה מאות תלמידים, קבע כללים לפיהם ניתן להסיק דברים מהמקרא, לימד כל יום את פרשת השבוע כחלק ממערכת הלימודים היומית והשיב תשובות הלכתיות. **בהיותו בגיל 50** נישא בשנית עם בתו של ר' יחיאל מיכל הלוי אפשטיין (בעל "ערוך השולחן") אשר הייתה כבת 20 לאחר השתדלות אחיה (ר' ברוך) בעניין.

בזקנותו ביקש למנות את בנו (ר' חיים) כראש הישיבה במקומו אך בעקבות התנגדות של מספר תלמידים הגיע העניין לשלטון הרוסי אשר החל להתערב בענייני הישיבה. הנצי"ב הסכים ללימוד השפה הרוסית מחוץ לכותלי הישיבה בתנאי שהדבר יעשה ע"י מורה ירא שמים, אך שר החינוך הרוסי דרש שלא ילמדו יותר מ-10 שעות במשך היום, שלא יהיו לימודים בערב, שילמדו לימודי חול ברוב שעות היום ושצוות הישיבה יהיה בעלי תעודות. הנצי"ב לא הסכים לדרישות אלו ובשבט ה'תרנ"ב הישיבה נסגרה. התמוטטות מפעל חייו והדאגה הרבה בשל החובות הכבדים של הישיבה השפיעו על מצב בריאותו שהתדרדר, מנע ממנו לממש את רצונו לעלות לארץ ישראל וכעבור כשנה וחצי בשנת ה'תרנ"ג השיב את נשמתו ליוצרה. על שמו נקרא קיבוץ "עין הנציב" הממוקם בעמק בית שאן.

מסופר: "אין דבר העומד בפני הרצון"

מסופר על הרב שסיים לכתוב את סיפרו "עמק השאלה"...

הבית היה מלא מפה לפה. השולחנות היו ערוכים בכל טוב, ומן הפיות עלתה שירה אדירה: "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף..." סביב השולחנות העמוסים במאכלים ערבים ישבו בחורי ישיבה המקורבים לנצי"ב וקרובי משפחה. לפתע נמלטה שאלה מפי אחד המסובים: "למה ראה הרב לערוך סעודה לכבוד סיום כתיבת הספר? מעולם לא שמענו כי על סיום כתיבת ספר חידושים עורכים סעודה..." חיוך עלה על שפתי הרב.

הוא נשען לאחוריו, עצם עיניו לרגע ופתח בסיפור:

"עץ חיים היא למחזיקים בה- ותומכיה מאושר"

ואלה יעמדו על הברכה: גל בן דינה, מוריה בת בת-שבע, גל בן ציון, רון בן יגאל, יגאל בן סעדיה, בת שבע בת סעדיה, מנדי בן ימימה, יונתן בן לאה, שרית בת תמר, מישל בן שושנה, שרונה בת אילנה, בת ציון בת לאה.